

Yttrande över remiss av promemoria Utkast till lagrådsremiss Nya regler för organdonation (S2021/06598)

Uppsala universitet har getts möjlighet att yttra sig över rubricerad remiss, och avger därför följande yttrande. Yttrandet har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av Miklós Lipcsey, professor i anesthesi och intensivvård, och docent Bengt von zur-Mühlen, överläkare vid Akademiska sjukhuset. Fakultetshandläggare August Aronsson har bidragit med administrativt stöd.

Generella synpunkter

Universitetet ställer sig generellt positivt till den ändring som har gjorts i förhållande till den återkallade propositionen gällande den del som rör organbevarande behandling och särskilt frågan om intubering och respiratorvård, om dessa åtgärder sätts in enbart i organbevarande syfte. Förslaget föranleder vissa principiella överväganden som redovisas nedan.

Resursaspekten

Lagförslaget kommer i praktiken att innebära en ökad belastning på landets intensivvård. Detta har ingen bäring på förslaget i sig, men det är en utveckling som lagstiftaren måste ta höjd för. Intensivvårdens kapacitet behöver dimensioneras med hänsyn till denna ökade belastning. Alternativet är en ökad "undanträngningseffekt" där andra patienter med andra tillstånd måste flyttas från intensivvårdsavdelningar till förmån för intuberade möjliga donatorer. En sådan effekt existerar redan i dag och är en ofrånkomlig följd av att behöva balansera begränsade resurser mot föränderliga behov, men den kommer att förstärkas om intensivvården måste möta de ökade behov som lagförslaget kommer att medföra utan att motsvarande resurser tillförs.

På sikt kan förslaget innebära en förbättrad vård av vissa patienter som i dag nekas intensivvård pga att deras tillstånd anses obehandlingsbart, bla skulle strokevården kunna förbättras.

Tilliten till vården, behov av uppföljning och utbildning

Tilliten till vården är ett värde som inte får äventyras. De enskilda patienterna måste vara trygga i att om de blir sjuka eller skadade kommer de att vårdas för sin egen skull. Det är omsorgen om detta grundvärde som legat till grund till tidigare remissvändors kritik mot de delar av lagförslaget som nu har ändrats. Även om de genomförda ändringarna adekvat bemöter dessa invändningar måste det nya förslaget ändå kompletteras med ett proaktivt arbete för att bevara och stärka tilliten till vården.

Givetvis måste effekterna av lagförändringen följas upp. Detta måste ske genom resurstilldelningar till riktade forskningsinsatser.

Vidare måste utbildningsinsatser göras. Detta innebär dels insatser riktade mot allmänhet och anhöriga, med information om vad lagen innebär och hur den omsätts i praktiken. Det innebär också att utbildning om detta blir ett

obligatoriskt moment på alla nivåer av alla vårdutbildningar. De specialister som i dag utför den här typen av ingrepp behöver också fortbildning i frågan, även om de redan besitter den tekniska kunskapen.

Specifika synpunkter

Terminologi

Den befintliga texten använder ordet "respiratorer", ett begrepp som är på väg ut ur fackterminologin. Motsvarande maskiner marknadsförs i dag som "ventilatorer". Det är olyckligt om en förskjutning uppstår mellan lagtext och vardaglig begreppsanvändning inom facket.